
Заключення. В результаті проведеного лікування удалось зберегти очі у всіх хворих. Після проведення операції по розробченій методиці спостерігалось стійке зниження ВГД. У п'яти хворих (71,4%) збережені перспективи подальшої зрительної реабілітації.

Secondary glaucoma in severe destructive keratitis with anterior endophthalmitis

Gaidamaka N. B., Drozhzhyna G. I., Ostashevski V. L., Veliksar T.A., Souli Abdel Moumen

State Institution „The Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy NAMN of the Ukraine“ (Odesa, Ukraine)

Purpose. To study the effectiveness of secondary glaucoma treatment in patients with severe destructive keratitis in combination with anterior endophthalmitis. **Materials and methods.** We have observed and treated 7 patients with severe destructive keratitis in combination with anterior endophthalmitis, 6 men, 1 woman. **Results.** To decrease IOP, both medicamentous and surgical treatment was performed. All patients were receiving hypertensive therapy: α - and β - blockers topically, carbonic anhydrase inhibitors topically and systemically, osmotic diuretics and others. In all cases during curative keratoplasty were performed 1-3 basal iridectomies in order to keep fluids transfer from the posterior to the anterior chamber. Four patients were underwent surgical treatment according to the method, developed by us. As a result of complex treatment, in five cases (71.4%) the correct light perception, the high sensitivity of the optic nerve due to electrophysiological examination and normal field of vision were preserved. In two cases it was incorrect light perception. **Conclusion.** As a result of the treatment, the eye was saved in 100% of patients. After the antiglaucomatous operation according to the developed technique, the stable decrease of IOP was observed. Perspective for further visual rehabilitation was saved in five patients (71.4%).

Ефективність застосування кріоконсервованої амніотичної мембрани людини при кератитах інфекційної та нейротрофічної етіології

Дрожжина Г. І., Рязанова Л. Ю., Серєда К.В., Гайдамака Т. Б., Лобинцева Г.С., Шаблій В. А, Немтінов П. І.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України» (Одеса, Україна)

ТОВ «Інститут клітинної терапії» (Київ, Україна)

Актуальність. Консервативне лікування кератитів інфекційної та нейротрофічної етіології не завжди виявляється ефективним. У таких випадках необхідне хірургічне лікування. Через величезний дефіцит донорських тканин для трансплантації їй, зокрема, рогівки, відбувається постійний пошук альтернативних матеріалів, які можна використовувати з лікувальною та оптичною метою. Одним із таких матеріалів є амніотична мембрана (АМ), яка має багато унікальних властивостей та застосовується в офтальмохірургії. Еластичність і міцність АМ, її виражені протизапальні, епітелізуючі, антиангіогенні та антифіброblastні властивості в умовах дефіциту донорського матеріалу в Україні дозволяють використовувати кріоконсервовану АМ в якості альтернативи донорській рогівці при виконанні операцій з лікувальною метою.

Метою дослідження було визначення ефективності використання кріоконсервованої амніотичної мембрани людини (тканинного трансплантату «Препарат кріоконсервованої амніотичної мембрани людини (ПКАМЛ)») при кератитах інфекційної та нейротрофічної етіології.

Матеріал і методи. Дослідження проведено у 40 пацієнтів (40 очей), з яких було 22 (55%) чоловіка та 18 (45%) жінок віком від 29 до 79 років. Середній вік пацієнтів склав 53,4 ($\pm 13,4SD$) роки.

Вибір техніки трансплантації базувався на клінічному прояві захворювання та на стані рогівки (розмір та глибина дефекту). Трансплантація амніотичної мембрани (ТАМ) методом пошарової трансплантації була виконана у 17 (42,5%) хворих, методом біологічного покриття – у 16 (40%) хворих, за sandwich-технікою – у 7 (17,5%) хворих. Для трансплантації використовувався тканинний трансплантат ПКАМЛ, виготовлений в Інституті клітинної терапії в м. Києві, в рамках зареєстрованого в Координаційному центрі трансплантації органів тканин і клітин МОЗ України клінічного дослідження: «Ефективність застосування кріоконсервованої амніотичної мембрани людини при кератитах інфекційної етіології» код ОІОХ-ІІ. Термін спостереження склав від 7 до 22 місяців.

Результати. При використанні АМ відмічалася її міцність, висока еластичність та можливість її моделювання в залежності від дефекту рогівки. На жодному з етапів спостереження не було зареєстровано запально-гнійних процесів в післяопераційному періоді та алергічних реакцій на ТАМ. У всіх 40 хворих (100%) був досягнутий терапевтичний ефект.

При аналізі стану рогівки на момент закінчення дослідження було виявлено, що середній термін регресії набряку стріми після ТАМ склав $9,5(\pm 3,9SD)$ діб (методом пошарової трансплантації – $10,2(\pm 4,3SD)$ доби, методом біологічного покриття – $8,9(\pm 3,9SD)$ діб, за sandwich-технікою – $9,0(\pm 3,5SD)$ діб). Середній термін резорбції інфільтрації склав $8,86(\pm 3,72SD)$ діб (методом пошарової трансплантації – $9,6(\pm 3,92SD)$ доби, методом біологічного покриття – $7,3(\pm 3,21SD)$ діб, за sandwich-технікою – $7,6(\pm 3,36SD)$ доби). Васкуляризація рогівки та лімба до ТАМ відмічалася у 38 (95%) пацієнтів. Після ТАМ регресія судин спостерігалася у 9 пацієнтів (22,5%) ($p=0,0035$).

Спостерігалось значиме підвищення гостроти зору: більш, ніж 0,1 спостерігали до ТАМ у 12 (30%) хворих, а у віддалені строки після операції – у 19 (47,5%) хворих ($p=0,05$).

Висновки. Дослідження показали високу ефективність застосування трансплантації амніотичної мембрани у хворих на бактеріальний чи нейротрофічний кератит. У всіх хворих даного дослідження (40 хворих – 100%) був отриманий позитивний терапевтичний ефект незалежно від етіології захворювання з прискоренням процесів епітелізації поверхні рогівки, ліквідацією запалення і больового синдрому. Всі методи ТАМ є безпечними та мали високу ефективність, тому можуть використовуватись при інфекційних та нейротрофічних кератитах.

Effectiveness of cryopreserved human amniotic membrane usage at infectious and neurotrophic keratitis

Drozhzhyna G. I., Riazanova L. Y., Sereda K. V., Gaidamaka T. B., Lobintzeva G. S., Shablій V. A., Nemtinov P. I.

The Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine (Odesa, Ukraine)

The Institute of Cell Therapy (Kyiv, Ukraine)

In the context of donor material shortage in Ukraine, the use of a cryopreserved amniotic membrane (AM) as an alternative to a donor cornea in the course of curative operations is a topical issue. AM has pronounced anti-inflammatory, epithelial, antiangiogenic and anti-fibroblast properties. **The aim** of the study was to determine the effectiveness of cryopreserved amniotic membrane in infectious and neurotrophic keratitis. AM was made in the Institute of Cell Therapy in Kyiv within the clinical study at the Coordinating Center for Transplantation of Tissues and Cells of the Ministry of Health of Ukraine: «The Effectiveness of the Use of Cryopreserved Human Amniotic Membrane in infectious keratitis». Amniotic membrane transplantation (TAM) was performed in 40 patients (40 eyes). We have used different methods of TAM: inlay, only, and sandwich. The study has shown the high quality of the amniotic membrane, its strength, high elasticity and the possibility of modeling depending on the corneal defect were noted. The observation period was from 7 to 22 months. We have observed the positive therapeutic effect at all patients of this study. All TAM methods are safe and have high efficiency, so they can be used in infectious and neurotrophic keratitis.
